

JOURNAL OF SOCIAL AND HUMANITIES SCIENCES RESEARCH

Uluslararası Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırma Dergisi

Open Access Refereed e-Journal & Refereed & Indexed

Article Type	Research Article	Accepted / Makale Kabul	12.12.2019
Received / Makale Geliş	30.09.2019	Published / Yayınlanma	15.12.2019

HATAY'DA TOPLU TAŞIMA SİSTEMLERİNİN İSKENDERUN TEKNİK ÜNİVERSİTESİ ÖĞRENCİLERİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ

IMPACT OF PUBLIC TRANSPORTATION SYSTEMS IN HATAY ON STUDENTS OF İSKENDERUN UNIVERSITY

Öğr. Gör. Ali BİRVURAL

Mustafa Kemal Üniversitesi, Antakya Meslek Yüksekokulu, Emlak ve Emlak Yönetimi Bölümü, Hatay / TÜRKİYE, ORCID: 0000-0001-8373-7486

Doi Number: <http://dx.doi.org/10.26450/jshsr.1607>

Reference: Birvural, A. (2019). Hatay'da toplu taşıma sistemlerinin İskenderun Teknik Üniversitesi öğrencileri üzerindeki etkisi. *Journal of Social and Humanities Sciences Research*, 6(46), 3975-3980.

ÖZET

Bu çalışmanın amacı İskenderun Teknik Üniversitesi öğrencilerinin toplu taşıma sistemleri ve bunların eğitim ve sosyal hayatlarına ilişkin tutumlarını belirlemektir. Çalışma grubunu İskenderun Teknik Üniversitesi'nde eğitim alan 40 öğrenci oluşturmaktadır. Veriler nicel anket yöntemiyle toplanmıştır. Araştırma tarama modelinde bir çalışmadır. Araştırma sonuçlarına göre, öğrencilerin mevcut toplu taşıma sistemlerine yönelik tutumları analiz edilmiş ve beklentileri ölçülmüştür. Ankette yer alan öğrenciler genellikle Hatay ve İskenderun dışından gelen öğrencilerden seçildiğinden daha objektif ve karşılaştırma açısından sağlıklı verilere ulaşılmaya çalışılmıştır. Bunun haricinde kısmen üniversite ve kampüsler arası ulaşım sistemleri araştırılarak öğrencilerden farklı fikirler alınması hedeflenmiştir. Ayrıca anket sorularıyla mevcut yerel ve merkezi yönetimlerin ulaşım alanındaki faaliyetlerinin memnuniyet düzeyi de ölçülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Toplu Taşıma, İskenderun Teknik Üniversitesi, Hatay.

ABSTRACT

This study aims to determine the attitudes of the students of İskenderun Technical University regarding public transportation systems and their educational and social lives. The study group consists of 40 students studying at İskenderun Technical University. The data was collected by a quantitative survey method. Research is a study in the screening model. According to the research results, students' attitudes towards existing public transportation systems were analyzed and their expectations measured. Since the students included in the survey were generally selected from students from outside Hatay and İskenderun, more objective and healthy data were tried to be reached in terms of comparison. Apart from this, in part, inter-university and campus transportation systems are investigated and different ideas are taken from the students. In addition, the satisfaction level of the activities of the existing local and central governments in the area of Transportation was also measured by the survey questions.

Key Words: Public Transport, Hatay Mustafa Kemal University, Hatay.

1. GİRİŞ

Ulaşım, bir insanın veya eşyanın farklı amaçlarla ve vasıtalarla bulunduğu yerden başka bir yere konum değiştirmesi olayıdır. Ulaşımın ilgilenilen amaç doğrultusunda farklı sınıflandırmaları yapılabilir. Örneğin ulaşımı şehir içi ulaşım ve şehirlerarası ulaşım olarak sınıflandırmak mümkündür. Şehir içi ulaşım, bireysel ve toplu taşıma ulaşımı olarak sınıflandırılabilir. Bireysel ulaşım, bireylerin kendi imkânlarıyla (yaya, bisiklet, özel otomobil vb.) ulaşım ihtiyaçlarının karşılanmasıdır. Toplu taşıma ulaşımı, şehir içi ulaşımında kamu vasıtalarıyla (otobüs, metro, tramvay, vapur vb.) toplu yapılan taşıma şeklidir. Bu yazıda Hatay'ın ulaşım sorunları geçmiş ve güncel çalışmalar ışığında tartışılacak ve bunlara çözüm önerileri sunulacaktır. Ulaşım sorunları ve önerilen çözümler aşırı derecede artan nüfus ve araç sayısı yüzünden trafik sorunları şehir hayatının en büyük problemi olmuştur. Türkiye'nin 13.

İskenderun Teknik Üniversitesi öğrencileri ise ana kampüsün bulunduğu Merkez Yerleşkesi ve diğer birimler düşünüldüğünde kent merkezi toplu taşıma faaliyetlerini dolmuşlar ve kısıtlı sayıdaki Özel Halk Otobüsleri ile sağlamaktadırlar. Sadece Dört Yol, Sarıseki veya kapalı olan Erzin'deki birimlere demiryolu hattı kısıtlı seferlerle ulaşmaktadır. Hatay ilinin diğer büyük ilçeleri ile yapılacak ulaşım ise farklı fiyat tarifesine sahip dolmuşlarla sağlanmaktadır.

4. SAHA ÇALIŞMASI

Bu çalışmanın amacı İskenderun Teknik Üniversitesi öğrencilerinin mevcut toplu taşıma yöntemlerine ilişkin tutumlarını belirlemektir.

HMKÜ TOPLU TAŞIMA HİZMETLERİNE İLİŞKİN GÖRÜŞ ÖRNEĞİ	TAMAMEN OLUMSUZ	OLUMSUZ	KARARSIZIM	OLUMLU	TAMAMEN OLUMLU
1-Toplu Taşıma Hizmetlerini kullanıyor musunuz?		1	1	4	24
2- Toplu Taşıma Hizmet Ücretleri Uygundur.	15	4	3	6	
3-Toplu Taşıma Hizmetleri Eğitim Hayatınızı Olumsuz Etkilemektedir.	15	8	2	1	11
4- Toplu Taşıma Hizmetleri Sosyal Hayatınızı Olumsuz Etkilemektedir.	30	5	5		
5- Toplu Taşıma Hizmetleri Öğrenci İndirimi Uygulaması Yeterlidir.	4	4	15	4	13
6- Toplu Taşıma Hizmetleri yeterli olursa lastik araçlı vasıta trafiği azalacaktır.			1	8	22
7- Toplu Taşıma Hizmetleri için alternatif yöntemler geliştirilmelidir.(Demiryolu v.s)	1		1	6	29
8-Toplu Taşıma Hizmetlerinde mevcut merkezi yönetimi başarılı buluyor musunuz?	15	6	4	10	-
9-Toplu Taşıma Hizmetlerinde mevcut yerel yönetimleri başarılı buluyor musunuz?	25	4	3	4	1
10-Toplu Taşıma Hizmetleri yeterlidir	37	1	1		
Öneri/Görüş					

Çalışma grubunu İskenderun Teknik Üniversitesi'nde eğitim alan 40 katılımcı oluşturmaktadır. Çalışmanın genelinde daha tarafsız gözlem elde edebilmek için Hatay dışından gelen öğrenciler tercih edilmiştir.

Çalışma sonucu elde edilen verilere göre Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi öğrencileri genel olarak (%97) toplu taşıma hizmetlerini yetersiz bulmaktadır. Bu konuda yapılan çalışmaları da izleyen öğrenciler ciddi bir oranda (%97) yeni ulaştırma yöntemleri talep etmektedir (Deri, 2012:8).

Çalışma sonucu elde edilen verilere göre araştırma konusu öğrenciler maalesef mevcut sistemlerin de eğitim ve sosyal hayatlarını olumsuz etkilediğini vurgulamışlardır. Bu durum araştırma yapılan öğrencilerin il dışından seçildiğini düşündüğümüzde Hatay'ın da genel olarak tanıtımına ve turizm faaliyetlerine sekte vuracaktır.

Çalışma konusunda fikir beyan eden öğrenciler toplu taşıma faaliyetleri açısından yerel yönetimleri ve merkezi yönetimleri aynı oranda başarılı veya başarısız bulmaktadırlar. Ancak bu konuda mevcut Büyükşehir Yasası da düşünüldüğünde genel olarak öğrencilerin de yetkili mercileri yeterli oranda bildiği hususu tartışmalıdır.

Mevcut sorularda Hatay dışından gelen öğrencilerin seçilmesinin bir diğer nedeni de, katılımcıların geldikleri bölgelerle İskenderun'u da karşılaştırmasıdır. Bu nedenle de aynı zamanda anket sorularının sonuna öneri/görüş bölümü eklenmiştir. Bu bölüm sayesinde elde ettiğimiz genel şikayetlerde dolmuş ve otobüs şoförlerinin öğrenci indirimli bilet konusunda zaman zaman adil olmadıkları, araç sefer

saatlerinin düzensiz olduğu, gece ulaşımın olmadığı, kimi araçlarda ayakta ve kalabalık yolcu taşındığı, trafik kurallarına uyulmadığı gibi genel şikayetler vurgulanmıştır.

Ayrıca kartlı sisteme geçilmesine rağmen merkez Antakya ve Defne haricinde bu sistemin uygulanmadığı ve bu nedenle aktarma gibi indirimlerin kullanılmaması vb. etkenlerle toplu taşıma sistemlerinin öğrenciler açısından oldukça pahalı hale geldiği vurgulanmıştır. Bazı öğrenciler de tüm il genelinde taksi fiyatlarının da geldikleri bölgelere göre yüksekliğini belirtmiştir.

Mevcut toplu taşıma sadece dolmuşla ve özel halk otobüsleri ile yapıldığından öğrenciler bu sistemlerin düzensizliğinden yakınmaktadır. Ayrıca mevcut demiryolu hattının yetersizliği ve sefer azlığı da vurgulanmıştır.

5. SONUÇ VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Her ne kadar fiilen bu kadar alternatif ulaşım altyapısına sahip olsa da il genelinde yalnızca karayolu ulaşımı ile toplu taşımacılık yapılmaktadır. En büyük yerleşimler olan İskenderun, Antakya, Dörtöy, Kırıkhan, Samandağ gibi ilçelerin kendi dolmuş sistemleri olmakla birlikte ilçeler arası ulaşım da özel ulaşım kooperatifleri tarafından sağlanmaktadır. Belirli bir fiyat ve hizmet standardından uzak sağlanan bu hizmetle ilgili mevcut Büyükşehir Belediyesi tarafından çeşitli çalışmalar yapılmaktadır. Yakın iller arası da ulaşım yalnızca benzer küçük ulaşım şirketleri ve otobüs firmaları tarafından sağlanmaktadır. Demiryolu taşımacılığı ise günde yalnızca 2 adet sefer yapan İskenderun- Adana trenine bağlıdır. Bu trenlerde oldukça yavaş, eski teknolojili ve kalkış-varış saatleri belirsiz olduğundan atıl durumdadır. Bu nedenle bölgedeki nakliye sektörü de karayoluna bağımlıdır. Hatay Suriye Savaşı öncesi Türkiye'nin ikinci büyük tır filosuna sahip iken bugün durum belirsizliğini korumaktadır. Bölgede yapılan projelerdeki Amanos Tünelleri Gaziantep- İskenderun Limanı yolunu kısaltacaktır.

Ancak İskenderun, Antakya ve bölgesi yine Belen Geçidi'ne mahkum konumda görünmektedir. Hatay, Adana, Osmaniye, Kahramanmaraş, Mersin, Kilis ve Gaziantep birbirlerine 300 km çaptan yakın ve toplamda 10.000.000'u aşan bir nüfusa sahip olduğundan başta demiryolu hatlarının geliştirilmesi Hatay, Mersin, Adana, Kuzey Kıbrıs ve diğer bölge ülkelere denizyolu ulaşım sistemlerinin geliştirilmesi, yarım kalan otoyolun tamamlanması bölgede yer alan büyükşehir belediyelerinin ve merkezi hükümetin birlikte çalışmalar yapması, ortak çözümler üretmeleri sürdürülebilir bir ulaşım sistemi için elzemdir (İlcalı ve diğ, 1996:12).

KAYNAKÇA

AĞIN, C. (2015). *Türkiye'de Şehirlerdeki Toplu Ulaşım Sistemleri Sorunlarının Çözümlemesinde Toplumsal Davranışların Etkilerinin Planlama Süreci Kapsamında İncelenmesi. İzmir-Karşıyaka Örneği*. Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi/Şehir ve Bölge Planlama Anabilim Dalı/Şehir ve Bölge Planlama Programı, İzmir.

DERİ, A. (2012). *Akıllı Kart Verileri Kullanılarak Toplu Ulaşım Yolculuk Talebinin Belirlenmesi ve Sefer Çizelgeleme Optimizasyonu*. Yüksek Lisans Tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi/İnşaat Mühendisliği Bölümü/Ulaştırma Anabilim Dalı, İzmir.

GÜVEN, A. ve CAN, E. K. (2011). *Trafik Akışının Eniyilemesinde Kuadratik Programlamanın Uygulanması*. 6. İnşaat Yönetimi Kongresi, TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası, Bursa.

ILICALI, M., ve diğ. (1996). İstanbul Metropoliten Alan Nazım Planında Tarihi- Kültürel Doku ile Ulaşım İlişkisi. I. Ulusal Ulaşım Sempozyumu Bildirileri, İ.E.T.T. Genel Müdürlüğü, İstanbul.

KABABULUT, F. Y. ve HELVACI, C. (2017). Büyük Şehirlerde Ulaşım Sistemleri ve Sorunları: İzmir İli Özelindeki Sorunlara Çözüm Önerileri. *Planlama*, 27(3),215-221.

İNTERNET KAYNAKLARI

URL 1 <http://www.hatay.gov.tr> Erişim Tarihi: 03.09.2019

URL 2 <http://www.kgm.gov.tr/Sayfalar/KGM/SiteTr/Bolgeler/5Bolge/IIAntakya.aspx> Erişim Tarihi:19.09.2019

URL 3 <http://www.kgm.gov.tr/Sayfalar/KGM/SiteTr/Bolgeler/5Bolge/Harita.aspx> Erişim Tarihi.
19.09.2019

URL 4 İskenderun Teknik Üniversitesi Resmi İnternet Sitesi
https://iste.edu.tr/files/876_files_1551877255.pdf Tarihi: 06.09.2019